

Model innowacji społecznej

„Rozwiń skrzydła z aniołem”

Innowacja społeczna **„Rozwiń skrzydła z aniołem”** odpowiada na niezaspokojoną dotychczas potrzebę włączania dorosłych osób z niepełnosprawnością w życie społeczności lokalnej oraz budowania sieci wsparcia lokalnego, poprzez powołanie do życia Centrum Asystentury Społecznej. Dorosłe osoby z niepełnosprawnością, bardzo często pozostają w izolacji, nie korzystają z życia kulturalnego, nie angażują się w życie społeczne. Przyczyną są zazwyczaj różnorodne bariery od architektonicznych po mentalne. Celem innowacji „Rozwiń skrzydła z aniołem” jest zaangażowanie społeczności lokalnej, zapoznanie mieszkańców z problemami osób niepełnosprawnych oraz rolą asystenta, tworzenie wspólnej przestrzeni, z której korzystają wszyscy, pokazanie społeczności lokalnej oraz osobom niepełnosprawnym, że są potrzebni, ważni, mogą dawać wkład w rozwój własnej społeczności. Innowacja przeciwdziała wykluczeniu osób niepełnosprawnych i ich rodzin ze środowiska lokalnego i jest alternatywą dla warsztatów terapii zajęciowej czy spędzania samotnie czasu w domu przed telewizorem. Ważnym elementem innowacji, jest zaangażowanie różnych podmiotów życia społecznego – mieszkańców, instytucji, rodziców osób niepełnosprawnych oraz samych osób niepełnosprawnych.

Innowacja polega na uruchomieniu kilku równoległych działań, które aktywizują i angażują całą społeczność.

Elementami innowacji są:

- Centrum Asystentury Społecznej
- Warsztaty i zajęcia aktywizujące dla osób niepełnosprawnych „Bez barier”: (warsztaty ruchowe, wyjścia kulturalne, warsztaty stolarskie, ogrodnicze, malarskie).
- Lokalny Ogród Społecznościowy – w całości stworzony przez osoby niepełnosprawne, rodziców, mieszkańców
- Promocja innowacji w lokalnych mediach
- Prowadzenie grupy wsparcia dla rodziców/opiekunów rodzinnych osób niepełnosprawnych
- Prowadzenie grupy wsparcia dla asystentów OzN i wolontariuszy pełniących tą rolę

Nasza innowacja ma charakter wielobiegunowy i oddziałujący na środowisko lokalne, ponieważ:

1. Stwarza szansę osobom z niepełnosprawnościami funkcjonowania w środowisku lokalnym oraz działania na rzecz tego środowiska, m.in. poprzez podjęcie inicjatywy lokalnej – ogród społecznościowy.
2. Zwiększa możliwość nawiązywania przez osoby z niepełnosprawnościami kontaktów społecznych, budowania sieci wsparcia społecznego i wychodzenia z marginalizacji.

3. Stwarza osobom niepełnosprawnym szansę na odpoczynek, realizację pasji i zainteresowań, korzystania z kultury.
4. Tworzy środowisko społeczne otwarte na różnorodność i modeluje wsparcie dla osób z niepełnosprawnością.
5. Wzbogaca środowisko lokalne poprzez integrację, nawiązywanie więzi, tworzenia miejsc wspólnych, budowanie postaw wspólnotowych.
6. Pozwala odpocząć rodzicom osób niepełnosprawnych, wyjść z izolacji, daje przestrzeń na realizację pasji, zainteresowań, poświęcenie czasu innym aspektom życia, niż opieka nad osobą zależną.
7. Włącza różnych aktorów społecznych w działalność na rzecz wspólnoty; lokalne media, administrację, mieszkańców, ośrodki pomocy, osoby niepełnosprawne i ich rodziny.

Etapy realizacji innowacji:

Realizacja innowacji podzielona jest na etapy:

- I. ETAP I. Promocja idei w środowisku lokalnym, zachęcenie społeczności do udziału w innowacji
 1. Promocja innowacji w lokalnych mediach – artykuły w lokalnej prasie, audycje radiowe, ulotki informacyjne kierowane do społeczności lokalnej, zachęcające do udziału w innowacji, informacje kierowane do administracji lokalnej, OPSów, DPSów.
 2. Nawiązanie współpracy z instytucjami lokalnymi; burmistrzem, ośrodkiem pomocy społecznej itp.
 3. Rekrutacja osób do roli asystenta osoby niepełnosprawnej
 4. Rekrutacja osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów rodzinnych
 5. Rekrutacja wolontariuszy do udziału w innowacji
 - Na zakończenie wdrożenia innowacji odbywa się konferencja dla środowiska lokalnego podsumowująca działania, promująca je i informująca środowisko lokalne o wspólnie wypracowanych efektach (powstanie Centrum Asystentury Społecznej, Lokalnego Ogrodu Społecznościowego)
- II. Etap II. Przygotowanie zespołu do działań
 1. spotkanie integracyjne; zapoznanie się uczestników innowacji (OzN, rodziców, wolontariuszy, asystentów), omówienie planu i zakresu działań, omówienie czasu i sposobu zaangażowania, zawarcie kontraktu z uczestnikami innowacji.
 2. Zatrudnienie personelu:
 - Instruktor Nordic Walking – prowadzenie warsztatów
 - Dyspozytor usług asystenckich – koordynacja i przydzielanie asystentów do poszczególnych osób z niepełnosprawnością.
 - Asystenci OzN – osoby zainteresowane pełnieniem tej funkcji, wywodzące się ze środowiska lokalnego, ich zadaniem jest wsparcie OzN w dotarciu na zajęcia,

wspomaganie ich w wykonywaniu działań, wsparcie w pokonywaniu barier społecznych.

- Terapeuta zajęciowy – prowadzenie warsztatów artystycznych: „Bez barier” – w trakcie warsztatów będą prowadzone zajęcia stolarskie, ogrodnicze i malarskie w trakcie których zostaną wykonane elementy Lokalnego Ogrodu Społecznościowego.
- 3. Zakup środków i materiałów do warsztatów i zajęć
- Materiały do warsztatów artystycznych „Bez barier” (materiały stolarskie, ogrodnicze, malarskie)
- Drobną poczęstunek dla grup wsparcia (rodziców, asystentów i wolontariuszy)
- Materiały do warsztatów społeczno – kulturalnych (poczęstunek, bilety wstępu do ośrodków kultury/sztuki/rekreacji, transport, zakup drobnych materiałów)
- Wynajem sali szkoleniowej i konferencyjnej z laptopem i rzutnikiem

ETAP III. Realizacja działań

1. Warsztat z Nordic Walking
2. Warsztaty artystyczne „Bez barier” – tworzenie elementów Lokalnego Ogrodu Społecznościowego
3. Grupa wsparcia dla rodziców i opiekunów
4. Grupa wsparcia dla asystentów
5. Warsztaty społeczno-kulturalne dla OzN
6. Usługi asystenckie dla OzN mających problemy w poruszaniu się oraz czasie i przestrzeni

Grupa odbiorców i użytkowników:

Odbiorcami innowacji społecznej są osoby z niepełnosprawnością a także ich rodziny lub opiekunowie. Drugą grupą odbiorców są osoby zainteresowane pełnieniem roli asystenta OzN wywodzące się ze środowiska lokalnego. Są to osoby, które chcą pełnić tą funkcję zawodowo jak również w formie wolontariatu. Kolejną grupą odbiorców są mieszkańcy, którzy wezmą udział w działaniach informacyjnych, promujących idee innowacji z udziałem osób z niepełnosprawnością.

Dorośle osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny, ze względu na różnorodne bariery istniejące w społeczeństwie, podlegają silnym mechanizmom marginalizacji. Efektem tego jest izolacja z grup lokalnych, barak uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności, brak lub ograniczony dostęp do kultury, brak lub niewielkie wsparcie społeczne. Z drugiej strony społeczność lokalna często nie uświadamia sobie, że w społeczności żyją osoby z niepełnosprawnością lub, że takie osoby powinny i mogą być istotnymi uczestnikami życia społeczności. Mieszkańcy nie są świadomi barier z którymi mierzą się niepełnosprawni sąsiedzi i ich rodziny, ich potrzeb oraz tego, że mogą aktywnie włączyć się w pomoc takim rodzinom.

Proponowana inicjatywa jest odpowiedzią właśnie na taką sytuację i pozwala przełamać izolację oraz zaangażować całą społeczność w działania na rzecz OzN.

Podmioty, które mogą być zainteresowane innowacją:

- Samorządy i ich jednostki podległe, realizujące zadania z zakresu opieki społecznej i wsparcia rodziny (OPSy, MOPRy,)

W przypadku proponowanej innowacji, w działania został włączony samorząd, który użyczył grunt pod ogród społeczny oraz lokalny ośrodek pomocy społecznej

- Organizacje społeczne działające na rzecz środowiska lokalnego i OzN
- Animatorzy czasu wolnego
- Wolontariusze
- Działacze społeczni

Podczas testowania innowacji społecznej zostały opracowane następujące dokumenty:

- Dokumentacja fotograficzna Lokalnego Ogrodu Społecznościowego i budowanej altany

Podsumowanie:

Innowacja „**Rozwiń skrzydła z aniołem**” została bardzo wysoko oceniona zarówno przez rodziny, osoby z niepełnosprawnością oraz mieszkańców. Zauważyliśmy poprawę w zakresie ogólnego funkcjonowania psychofizycznego opiekunów osób niepełnosprawnych przejawiające się wzrostem energii do działania, dbaniem o własne potrzeby, zainteresowanie ulubionymi aktywnościami oraz zwiększenie autonomii osób z niepełnosprawnością, wzrost umiejętności społecznych i dbania o własny odpoczynek i czas wolny.

Wśród osób pełniących funkcję asystenta OzN zarówno zawodowo jak i wolontaryjnie, zaobserwowaliśmy znaczny wzrost zrozumienia sytuacji osób z niepełnosprawnością i ich rodzin oraz wzrost umiejętności społecznych związanych z kontaktowaniem się z osobami niepełnosprawnymi i przełamywanie barier związanych z ich stereotypowym postrzeganiem. Efektem innowacji jest więc przełamywanie barier społecznym pomiędzy osobami z niepełnosprawnością i sprawnymi członkami społeczeństwa.

Etap testowania innowacji wykazał, że niezbędnymi elementami prowadzenia działań zgodnymi z testowaną innowacją jest zaangażowanie społeczności lokalnej oraz administracji, zaplecze lokalowe, personel. W przypadku tej innowacji dobra współpraca z lokalnym samorządem, ośrodkami pomocowymi, lokalnymi mediami, organizacjami społecznymi przyniosła efekt synergii wynikający z zaangażowania się w działania różnych aktorów społecznych. Dzięki zaangażowaniu samorządu, powstał Lokalny Ogród Społeczny –

czyli miejsce dostępne dla rekreacji i wypoczynku dla wszystkich mieszkańców a wykonane w dużej mierze przez Osoby z niepełnosprawnością. To działanie podniosło walor społeczny innowacji i zintegrowało wspólnotę.